

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносить: в Австрії:

на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі число по 10 центів.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАНА

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо русне ми сердце і віра руска“. — З Русланових поглядів М. Шахевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського ул. Ягайлонська.

Рукописи звертає ся лише а попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по дні 20 с. від стрічки, а в „Надісланим“ 40 сот. Подяки і приватні доносеня по 30 сот. від стрічки

Дальні военні приготування Росії.

(X) Нераз уже виривали вісти про частинну мобілізацію в Росії, а хоч се звичайм прийняти заперечувано, то се справи не змінило, бо річ остала дійсною, хоч надано їй инший вигляд. Тепер не тільки потверджують сї давні вісти, але звичають також з південної Росії про заповіджену мобілізацію Чорноморської фльоти і скріплене воєнного кордону на границях Австрії і Румунії покликаними дальшими резервами. Нема сумніву, що російське правительво заявить, що се не є продовженням мобілізації так само, як і переведене підвищенє воєнного стану в Одеськім військовім окрузі майже на воєнну стопу. Здовж румунської і буковинської границі стоїть сім військових корпусів і шість самостійних дивізіїв кінноти. А іменно військові корпуси 7—12, 21 і 22-ий. Разом числять та воєнна сила 350—400.000.

Мобілізація фльоти має бути лише частинна і обнимає, як запевняють лише, п'ять панцирників, сім розсадників торпедових і чотирнацять торпедових лодий, отже майже половину готового до бою корабельного стану. Чи сї приготування мають лише метою приневолити скорше Туреччину до мира, чи адержати Румунію в сї крайній поступованю проти Болгарії, або чи сї приготування російські є звичайними загальними змаганнями, се доволі трудно оцінити.

Колиб се останне припущене було правдою, то в такому случает незрозумілою була би частинна мобілізація фльоти і се було би неімовірне.

Замітно, що в одеській пристани знаходять ся багато великих перевозових кораблів котрі свої засоби збіжа і муки для Царгоро-

да мали вже навючені і вижидали тільки дозволу до відїзду, а нараз були привезолені сей набір виладувати, що би перевозити військо до Батум.

Серед населеня в південній Росії панує велике пригнобленє, а в Одесі особливо майже розпука. Від вересня звичайно находило в Одесі крім місцевого населеня яких 25—30.000 чужих робітників заробок, а тепер в торгівлі проявляє ся цілковитий застій. В пристани стоїть вправді доволі кораблів, але переважно пустих. Вправді нагороджено в пристани багато засобів усякого товару, однак переїзд скрізь Дарданелі задля підложених і пливаючих мін є вельми небезпечний. Крім того фрахт і рати безпеки так подорожля, що найважнійших товарів як нафта і дерево не можна навіть перевозити.

З усеї одеської плавби від почину війни остала ненарушеною лише незначна побережна плавба в Румунії на заході і до Батум та Трапезунту на південнім сході. Беззастанний приїзд і перевіз війська, довіз великанських засобів воєнного матеріалу викликали посеред населеня переконанє, що також Росія не бавом вмїщає ся у війну, а многі люди думають, що тоді прийде коєнець світа, бо не можна буде такої нужди довше видержати. Зростаюча з кождим днем нужда в широких верствах населеня додає відваги також соціалїстам і анархїстам. На дневній черзі стують задирки з поліцією, громадні ув'язненя, а се ще більше причиняє ся до тривоги посеред населеня в південній Росії.

Начерк угорської реформи виборчої а Українці.

Коли президент міністрів угорських др. Лукач предложив в угорскім соїмі начерк ви-

борчої реформи піднесла вся німецька преса Австрії голосний крик против такої реформи, яка ще гірше має кривдити недержавні нації на Угорщині при нових виборах.

Виборча реформа, котрої начерк внесло угорське правительво (авторами є: Лукач, Тїсса, Куєн), кривдить ще в більший спосіб всі немадарські народности, як се було доси, лиш одним Німцям і Словакам робить мадарське правительво маленькі пільги при новій реформі. Натомість мусять понести жертву найбільшу Русини, відтак Румуни, Сербї і Хорвати. Против сеї реформи повстала вся печать Австрії, особливо німецька а „Reichspost“ а 31. грудня 1912 в ч. 606 називає її „ein Entwurf voll Verschachtelungen und Mischungen ein Kunstprodukt“, штучним плодом „на якого чолі написаний намір зробити також вибори штучним плодом а не виразом народної волї“. Дальше пише „Reichspost“:

„Характер начерку показує ся найкраще в розділеню народностей поміж нових виборців. Від нової реформи виборчої домагано ся зовсім справедливо, що би немадарським народностям Угорщини помогла більше до вибореня прав політичних, як се дає теперїшня система виборча. Тимчасом знижує ся навіть дотеперїшня участь у виборах: Румунів, Русинів, Хорватів і Сербів в загальнім числі виборців а лише Словакам підвищує ся о 0.5 а Німцям о 1.4%.

„Та справа в сочевіці подава Німцям — каже „Reichspost“ — не може змінити справедливого, независимого німецького осуду о тій реформі виборчїй“.

Проти такого покривдження наших братів на Угорщині при сїй новій реформі виборчїй не підїє ся доси в жадній рускій часописи голос протесту. Бо як скривджено наш наряд при новій реформі, нехай свідчить отся та-

бличка, яку подає християнсько-суспільна часопись „Reichspost“. Після населеня є на Угорщині в процентовім відношеню:

	населеня загального	виборців після теперїшньої системи	після начерку нової реф.
Мадярів	54.5	59.6	60.2
Німців	14.4	11.7	13.1
Словаків	10.7	9.9	10.4
Румунів	16.1	10.6	9.9
Русинів	2.5	2.8	1.7
Хорватів	1.1	1.1	1.0
Сербів	2.5	2.7	2.3
Инших	2.2	1.6	1.4

Штучками виборчїми мадарських шовїністів мали би дістати право голосованя після нової реформи лиш ті, що скінчили 30 літ житя, ті, що посїдають цєнзус висшої інтелїгенції, отже не ті, що уміють лиш читати і писати і то по мадарськи, але що покінчили VI. класу народних шкіль. Могуть вправді і неграмотні допущеними бути до виборів, але лиш тоді, коли мають два рази тільки ґрунту, або платять два рази такий податок як сї, що уміють добре читати і писати а ті тоді тільки голосують, коли мають найменше 8 катастральних моргів ґрунту. Отже від неграмотного жадає ся, аби мав аж 16 моргів, інакше він рівнає ся цілком недолїткам і не має виборчого права. Так само утрудненим є се право в иншого взгляду, зменно-із взгляду на час осідку в місцевині (Domicilcensus), де знов утруднено иншим немадарським народностям доступ до виборчої урни. Ту позбавлено сего права тисячі слуг, робітників і инших.

Спитаємо тепер, кїлько наших братів Русинів на Угорщині посїдає вимагані кваліфікації, що би бути допущеними до виборчої урни? О степені інтелїгенції нема тут і бєсїди, бо де наш селянин звід Мункача, Маро-

3 давних споминів.

(Святочне оповіданє).

Малим ще хлопцем відбив ся я для хліба із батьківської хати. Так доля судила. І кілько разів приходять Рїздвяні свята, так часто пригадують ся менї веселі і щасливі хвилі сїх дитячих літ.

Тоді може і не відчував я того щастя, за яким тепер тужу. Літа минають, а згадка про молодість виявила ся глибоко у пам'яті.

І згадую сей величний вечер коляди. Чистенько упрятана хата, устелена соломом долівка а сіном стіл, на яким розложено білубіленьку скатерт. Стають перед очима мої рідні брати і сестри та мов живу бачу перед собою матір, що цорать ся коло печі та приладжує на стіл великий ряд страв, немов би в подяку Тому, що прийшов на світ, що би спасти людство.

Згадую сї, в дитячих літах для мене так чарівні народні коляди, яких співали ми усеї, аж утомлені поснули.

Згадую, як рано раненько загомонїв дівнок на вежи близкої старенької церкви. Тепер вже таких церков не будують. Батько в церкву пішов, а мати, побудила нас дїтїй, сіла біля нас і велїла ждати, аж учуємо з церкви пісню:

З нами Бог!...

Наслухуюємо і віддих запраємо. Аж ось пронєсла ся пісня: „З нами Бог, разумїйте язичи і покарайте ся, яко з нами Бог. Могучїї покарайте ся, яко з нами Бог.“

Ми, дїти, слухали і міркували а мати промовляла: „Дїти, дякуйте Богу, бо дїждали ми Рїздва, коли вже заспівали в церкві:

„З нами Бог“.

На дворі був мороз, аж іскрило ся, а нам в хаті було весело і тепло. Минав перший день свят.

„Коби тільки до вечера, а в вечер, а може і пізнійше в ночі прийдуть колядники, та комусь з нас, дїтїй, заколядують“.

Не дїждавши ся з вечера колядників, ми покотом поснули.

Коли чуємо, кличе хтось голосно з на двору:

„Кому там колядувати?“

Се колядники.

Стає мати до вікна і каже:

„Василеві“ — себто менї.

Ми проснули ся, стали на лавці перед вікном, а колядники на дворі ось такої заколядували:

В неділю рано дуже раненько Там затрублено та на війночку, Хто сина має най виряджає, А хто не має, най ся наймає.

Там отєдь сина та виряджає Та виряджає, тай навчає:

„Будь, мов дитятко, розумейкоє Розумейкоє, покорнейкоє,

На перед війска не вибивай ся, По заду війска не зіставай ся!

Держи коника за поводойку, Ідь воювати ту Турчиночку“.

Гей, а син того тай не послухав Пустив коника в чистє поле,

Тай розбїв військом тай великоє. Та великоє та турецькоє.

Ще на вечірню тай не дзвонили Вже наш молодєць з війночки іде З війночки іде, признаку везе,

Конином грає, сам ся втїшає: „О, хвалаж Тобі, мій милий Боже,

Що я звоював сю Турчиночку, Самого царя стяв головоюку“.

А за тим словом бувай нам здоров, Бувай нам здоров, гречний паничу,

Гречний паничу Василювейку, Щастейко в той двір на худобойку.

Здоровле в той дїм на челядойку.

Ще колядники словами пожелали і вїдійшли.

Минуло чимало літ, пересунулись як хмари, а згадка лишила ся.

Остала із місту колядки велика наука; наука, як син для справ оборони вїтчини пустив коня в широке поле на те, що би або як лицар полячи для своєї вїтчини, або, як побідник, вернути домів.

В колядці чуємо, що син вернув побідником до рідного батька і привіз єму велику признаку побідї, бо султанську голову.

Чи справді таке було коли у напїїй історїї се для нас тепер меншої ваги. Одно для нас важне, що для справи вїтчини ради піснї, що говорить синовї про здержаність, не можуть нас одушевляти. Ми для справи своєї рідної вїтчини не повинні в роботї вагати ся а без жаху йти все вперед, бо лише в той

спосіб дійдемо скорше на стрічу сонця волї і правди.

Таке я гадаю. А колиб всі сини і дочки українського народа се відчували і йшли у бїй житя гордо і сьміло, не плакали би дїти, мати-б не ридала.

В. з над Солокїй.

Коляда.

Темненька нічка тьмою світ закрила, на небесім зводї зорї розстелила. Лиш одна зірочка понад всі сіяє, та над Вефтлєвом проміння зливає, Ангельські хори там ся избїрають, на облаках пісню голосну співають „Слава в небї Богу, нинї мир зявив ся, люди веселїть ся, Ісус народив ся: Народив ся нинї з утроби Дївиці з Пречистої Панни тай Богородиці“.

Вчули вївчароньки голос той із неба зібрались на раду, куди йти їм треба. Пішли шляхом вони, дорогою тою, Куда ясність слалася, слїдом за зьвіздою.

Прийшли до вертепу бідної хатини, тихенький плач вчули якоїсь дитини. Там Пречиста Дїва Марія Єдина в ризу сповивала маленького сина, а потім, сповивши, у яслочка клала в яслечка зложивши сїнцем прикривала. Прийшли поклонились тай до нїг упали, разом з ангелами пісню заспівали. За зьвіздою рано приїхали царі, дарунки богати принєсли у дарі.

морочу, Ужгороду або Пряшева — має VI. Клясу народних шкіл? Або тільки з них по-ідає більше як 16 мортів поля? Мадярські за-горілки є певні, що Русинів не вйде до угорського сім'ю і того мізерного 1.7%, бо з селян не можна сподівати ся, щоби они ви-брала тих півтора посла, а може духовенство та гародні учителі поагтють за своїм? Они в вдячності для Тисси, Лукача і Куена — го-тові на них голосувати, або на такого, що є „Руснак — але справедливий Мадяр“, як се говорив мені один селянин з угорського боку в Гошеві на відсуті. Між ними є багато та-ких, що уміють читати і коли я показав їм Шевченка, то читали его і добре розуміли, але коли я показав їм наш зеліничий білет і сказаав, що ваші патріоти виробили се в Ав-стрії, що маємо рускі білети і рускі гроші, то они дивували ся і з жалем говорили, що у них нема кому о се подбати і дати провід селянам.

Голос австрійскої-німецької печати і то голос рішучий, як виспе наведені слова „Reichspost“, яка стає з честю в обороні немадярских народностей — і нашої — та острі слова критики на такий штучний плід самолюбів Мадярів. дуже не подобав ся ма-дярским загорілкам, бо видно слова критики влучили їх в само болюче місце, тому через бюро кореспонденційне, розуміє ся, угорске — з „компетентної сторони“ дають поясненя що до сих острих слів критики. В сім комунікаті бюро кореспонденційного сказано: „Поодинокі органи віденської преси використали запові-джене виборчої реформи, щоби висказати свої гадки о всіх з предложенням злученх справах з соціального і національного боку і то в то-ні суверенної розваги. Не хочемо на разі ста-вити питання, до яких границь віденська пе-чать має право вмшувати ся в наші внутрі-шні справи... Можна було предвидіти, що пред-лога о реформі виборчій, яка творить перший крок, щоби довести до розширеня прав і змі-ни шістьдесятилітнього ста-у, стріне ся зі силь-ним рухом публичної опінії; угорекі держав-ники, поміж ними Лукач, Куен, Тісса зверну-ли були вже попередно увагу на се, що ре-форма виборчого права потягне за собою са-мозрозуміло перетворенє теперішних відносин партійних. Розуміє ся, що в Австрії мусить давним видавати ся, що політичне роздрато-ване на Угорщині обертає ся в так вузких границях. Висяенє сего можна би найліпше знайти в сих досвідках, які зроблено в Австрії з радикальним правом виборчим. В віденській печати було би більше природним вичитати, що ми такого стану, який настувив в Австрії через радикальне право виборче, з точки на-шого погляду не могли би зовсім уважати так дуже принадним“.

З того комунікату видно, що угорске правительство вже від давна склонне до нер-возности, коли вчує, як Австрія забере голос о відносинах і интересах своїх до Угорщини. На се влучно відповідає „Reichspost“ в ч. 21.

Приїхали вони з стома козаками, хлопці молоденьк, а всі з бандурами. Пісні враз співають, втішають дитяток, і тішать ся радіє надобне панятко. Бють низкі поклони, до ніг припадають, маленькому Христу подарки оддають. Перший в царів дає смирно золотє, а другий цар миро подає воннє, третий цар кадло в головки підносить, тай ласки благає, тай милости просить. Дивить ся Ісусик, за дарунки ловить, ручку простягає, тай сьвіт благословить. Тай ми підім нині, поклон Йому даймо, „Осанна“ пісеньку з ними заспіваймо. Звитаймо Ісуса маленьке дитятко тай вшануймо також враз і Його Матку. Місто дарів даймо добре сумління, а Ісус подасть нам грхів оддушіння. Попросім у Него і хліба і соли добра в нашій хаті, тай щастя у полі! Щоб і було плідно а в коморі спірно а в коморі спірно, між народом мирно. Най благословить Він й нашу родиночку на літа щасливі в добру годиничку. Най дасть нам спокою на всяку потребу ласки на тім сьвіті, а по смерті небо. Таке віншуванє нині й Вам складаєм й Рождеством Христовим всіх поздоровляєм.

Републїкні, дня 3. січня 1913.

О. О. Фаційович.

з 14. січня, що „Угорщина для нас не є Кам-чаткою“, щоби ми сям краєм не интересовали ся і тим правительством, яке в интересі пар-тії Тисси, партії, що хоче жити коштом дру-гих, а навіть своєї нації і то партії, яка вже чує в собі туберкульозу, а доси одинока є при власти. Тісса видить в обезпеченю інте-ресів сеї партії, її панованю — интерес Дина-стїї і краю. Коли интерес Династїї є як раз противний. Чи може числїть Тісса і Лукач на попере мадярської інтелїгенції? В дійсно-сті ся інтелїгенція в більшій часті є против-ного, а за покровом Династїї, котрою він хоче покривати свої пляни, криє ся бажанє задержати абсолютизм одної партії а понево-ленє великої більшости народу — в тім і на-шого, вже й так без всяких прав завдяки Тиссам і Лукачам. Ся політика і абсолютизм одної партії може видати остаточно, як каже Reichspost, для кожного правительства услуг-ний парламент, в краю однак опре своє панов-ване на багнетгах, корупції і надужитю дер-жавної власти, а всяку опозицію уважати ме-ж антидинастичну.

(Конець буде).

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і привдну-вати нам нових передплатників в кругах сво-їх знакомих.

Лїквідація балканської війни.

Нота великодержав.

Вручена передвчера нота великодержав-Портї звучить як слїдує: Підписані амбасадо-ри Австро-Угорщини, Англії, Франції, Росії, Німеччини і Італії одержали від своїх прави-тельств порученє зробленє є. експ. міністрими заграничних справ єго цісар. вис. султана слї-дуючих уваг: Рукводючи ся бажанєм запо-бічи новій війні, висше наведені великодер-жави думають, що повинні звернути увагу ціє. отаманського правительства на се, як ве-лика є відповідальність, яку би взяло на себе, коли би мимо порад великодержав, не допу-стило до заключеня мира. Правительство му-єло би само собі приписати вину, коли би на случай нової війни судба столиці була заквєстионована і ворожі кроки розширено би імовірно на азійскї провінції держави. В та-кім случаю правительство не могло би чи-слити на успішні змаганя обереженя ві перед небезпеками, що до котрих великодержави вже відраджували правительству, щоби на-них наразувало ся і так само й на дальше відраджують. В теперішних умовах ціє. отаманське правительство по заключеню ми-ра одержало би моральну і матерьяльну під-помогу європейских великодержав, щоби мо-гло направити шкоди війни, скріпити своє ста-новище в Царгороді і упорядкувати розлогі азійскї області, яких розвиток творить єго найважнішу силу. В сім конечнім ділі пра-вительство є. ціє. велич. султана може чи-слити на успішність прихильної підмоги вели-кодержав лише в такому случаю, коли послу-хає порад великодержав, подиктованих за-гальними європейскими интересами і інте-ресом Туреччини. В сих умовах євро-пейскї великодержави думають, що по-винні спільно опити удїлїти ціє. отаманско-му правительству поради, щоби згодило ся на відступленє міста Адриянополя балкан-ским союзникам і щоби полишило велико-державам журбу що до судьби островів Егей-ского моря. Супроти тих уступок згадані ве-ликодержави постарали би ся є охорону му-сульманских интересів в Адриянополї і о по-шанованє мечетів, що находять ся в сім мі-єті, а також релїгійних будинок і палат. Та-кож ділали би в тім дусї, щоби при полагодї справи островів архіпелагу, виключена була небезпека для Туреччини.

Становище Туреччини супроти ноти.

Що до становища Туреччини супроти абірної ноти великодержав доносить „Wiener Allgemeine Zeitung“ з дипломатичних кру-гів, що належить прийняти, що переговори з Туреччиною потребують вправді ще довший час, що однак Туреччина не посьміє дати відмовної відповіді і радше можна припусти-ти, що старати ся буде прихильність велико-держав і на дальше собі запевнити.

Згідно з сею інформацією звучить рів-нож льондонська депеша, поміщена в „Wie-

ner Allgemeine Zeitung“, яка стверджує, що одинока трудність лежить в справі Адрияно-поля. Туреччина, на думку англійської дипло-матиї, дасть може поки що винмаючу від-повідь і старати ся буде переговори перетя-гати, але вкінці з певністю заявить ся рад-ше за миром, чим мала би порішити ся за дальшим веденєм війни. Годить ся також за-мітити, що в самім Царгороді більшість насе-лення бажає мира, а лише молоді офіцери з молодотурецкого табору, бажують дальшої війни. Належить також узгляднити се, що в справі островів Егейского моря великодер-жави не станули по сторонї балканских союз-ників, лише безуслівно будуть домагати ся, щоби Егейскї острови, які бережуть доступ до Дарданелїв, ягладно конечні для оборони турецких посїлости в Малій Азії, полишили ся в руках Туреччини, а одержали лише ш-року самоуправу. Справа відступленя Адрия-нополя і спірне румунско-болгарске питанє з певністю будуть користоно полагоджені.

„Die Zeit“ доносить в депеші з Льондо-ну, що Туреччина готова є відступити Адрия-нопіль під умовиною, що великодержави не будуть від неї домагали ся віжких дальших уступок.

„Local Anzeiger“ нотує вість одного з турецких дневників, який твердить, що відпо-відь Портї на збірну ноту великодержав бу-де така: „Туреччина дякує за добру раду, однак вже все дала, що могла дати, а Адрия-нополя не може зречи ся“.

Однак донесенє власного дописця „Loc. Anz.“ в Царгороді представляє положенє в иншим сьвітлі. Дописець навідав ся до стано-вищ турецкого війска і стверджує, що серед армії, яка стоїть на лїнії Чаталджи нема тих умовин, які би промовляли за успішним опо-ром. Армія не є заосмотрена в найконечній-ші рїчі. Один з генералів сказав: „Ту більше політїкують, чим дбають о справність“. Се належить прийняти, що Туреччина мимо хви-левого опору певно вибере радше мир чим дальшу війну.

Збірний крок великодержав не викликав в Царгороді особлившого вражіння, бо єго на-діяно ся вже від кількох днів. Орган наро-дного Союзу „Іслам“ каже згідно з иншими дневниками, що Туреччина безуслівно не мо-же уступити і що війна вже в найблизших днях на ново вибухне. Лише є. посол Агаєф дораджує в одній часописі, що треба заста-новити ся, чи під услівєм повязкани значних користей для держави, не належало би бути уступчивим супроти кроку великодержав. О-двак сей погляд поборюють енергїчно инші часописи, кидаючи ся завзято на Агаєфа.

Молодотурецкі круги розвинули енергїчну агітацію, щоби рішенє про війну і мир відда-ти в руки війска. Супроти того, що ся думка є незвичайно популярною, говорять в міро-датних кругах, що буде скликана велика вій-скова конференція, якої рішеня мівістер вій-ни Назім паша предложить радї мівістрів. Серед такого настрою в армії і серед населе-ня трудно буде радї мівістрів — мимо єї на-хилу до мира — вдоволати бажанє велико-держав.

В поважних царгородских кругах пере-має погляд, що Туреччина радше приступить до нової війни, чим би мала зречи ся Адрия-нополя. Війсковє становище Туреччини значно поліпшило ся; около 20,000 малоазійского війска добре уруженого і запровіянтованого стоїть в поготові біля Чаталджи. Грошеві припаси рівнож приготовлені. Коли би вели-кодержави хотїли відмовленєм кредиту зро-бити натиск, тоді Портя буде шукати і найде кредити в Америці.

Після певних інформацій суботнійша нарада турецких мівістрів заявила ся за миром. Лише кількох мівістрів голо-сувало за війною, але они оста-ли меншости. Думають, що від-повідь Портї буде рішучо від-мовною, лише дасть початок письменним переговорам з ве-ликодержавами.

„Local Anzeiger“ доносить, що від-повідь Туреччини на ноту вели-кодержав вже уложена в турец-кім мівістерстві заграничних справ. У відповіді заявляє Ту-реччина, що Адриянополя рі-шучо не відступить, бо є він наче другою столицєю і містить цісарскї гроби, які є народними святацями. За те заявляє Ту-

реччина, що ради мира була би готовою до инших уступок

На случай опору Туреччини.

В віденських дипломатичних кругах у-держує ся погляд, що великодержави на слу-чай відмовної відповіді Портї не приступлять сейчас до натиску, але зроблять новий ди-пломатичний крок, енергїчнійший. В другій евентуальній ноті загрозили би великодер-жави розглядом справи реформ в Малій Азії, особлавож в Арменії, щоби в сей спосіб при-неволати Туреччину до уступок.

Ультимат балканських держав.

„Local Anzeiger“ доносить з Царгороду, що держави, які належать до балканського союзу, вручать в сїх днях Портї через росій-ского амбасадора ультимат з 4-дневним ре-чнїєм, в якім зажадають рішучої відповіді, чи Туреччина годить ся на мирові предлоги балканських держав, чи зачинає нову війну.

Грецько-турецка битва під Лемнос.

Атєньска агенція доносить: Турецка флотя виплинула в суботу пе-ред полуднем з Дарданелїв. Грецька флотя знищила (?) єї зовсім. Битва трєвала дві години. Після того втекла (!) турецка флотя до Дарда-нелїв.

Тимчасом в Царгороді оповїщено отсей звіт головного вождя турецкої флотї: Рано 13. січня виплинула наша флотя в напрямі острова Лемнос і розпочала бій з грецькою флотєю. Бій трєвав три години. Богато стрї-лів влучило ворожі кораблі і ушкодило їх. Наша флотя побідно вернула. Хтож отже по-бидив: Греки, чи Турки?

Турецкий корабель „Гамідіє“ (а не „Ме-джидіє“, як се перше хибно грецкі телеграмі донесли), який збомбардував Спру і ушкодив грецький торпедовець причалив до Порт-Саїда по уголь і поживу. По дорозі мусїв „Гамідіє“ обороняти ся від двох грецьких воєнних кора-блів, які єго здоганяли.

Втрати болгарської армії.

„Times“ доносить з Софії, що болгарска армія понесла в теперішній війні слїдуючі втрати: вбитих є 284 офіцирів, 21,018 жовні-рів; ранених 876 офіцирів, 51,000 жовнірів. Загальне число жертв вносить проте 73,178. На холєру занедужало 35,000 жовнірів, а з того поважний процент із смертельним ви-слідом.

Нова рєпублика.

Бюро Райтера звїщає, що амбасадори великодержав рішили, щоби гора Атос була признана незалежною рєпубликою.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. Ві второк: руско-кат.: Георгія; римо-кат.: Агнїшки. — В середу: руско-кат.: Полїєвкта; римо-кат.: Вікентія. — Вчєрашнє Йорданське свєято у Львові о-провєдено з традиційною величавостю. По архієрейскій Сл. Божій відправленій в Прео-браженській церкві Є. Експ. Митрополитом гр. Шєнтацким двигнув ся профєсїональний гр. хїд на Ринок. Там уже зїбрали ся були про-цєсії зі всіх львівских церков і десятки ти-сячів вірних. Водосьвятє відбуло ся при кер-ницї в північнім розї Ринку. По водосьвятоу процєсії і парохіальнє духовенство з Експ. Митрополитом, мїтрамами і крилосанами о-бїйшли довкола ринку. В богослужєнях взяли участь радя. Гродзїцкї в заступствї непри-сутного у Львові намїсника, радя. Кивєлюк в заступствї кр. маршалка, академічний сенат, генералїція і представники инших кравєих властей, Прегарно співав хор богословів, а привисані карабінові сальви віддавав баталїон кравєї оборони, який виступив зі своєю му-зикою. Погода допєсала. Замїтити треба, що при таких нагодах належало би подбати о більший порядок і здало би ся, щоби більше війска призначу-вано до удержуваня шпалїрів. Також пожада-ним було би, щоби подавано до відома вір-них, в котрих церквах і в якім часї відпра-вляють ся на Богоявленїє Служби Божї, бо до Преображенської церкві не впускають на

архієрейську Сл. Божу, а інші (очевидно, не всі) бувають замкнені, або нема в них відправ.

— Пресвь. Єпископ Др. Хомишин виїхав дня 20. січня в дисципну на необмежений час.

— **Справа українського університета.** Над начерком відручного письма в справі українського університета радив в суботу Український Союз, а вчора польське коло. На зборах Українського Союзу після звіту д-ра К. Левицького про останні переговори в сій справі, більшість бесідників заявила ся за сим, що належить згодити ся лише на таку полагоду університетської справи, яка би відсувала в будучині потребу дальшої борби о активоване самостійного університету. Український Союз ухвалив дальше витривати на становищі, занятім своїми відпоручниками дня 4. січня на спільній руско-польській конференції у міністра Гуссарека, а крім того уділяти президії Союзу слідуючі вказівки що до остаточного сформування цїсарського відручного письма: 1) На переходовий час мусить бути забезпечена повна самоуправа комісії, яка повстає в дотеперішних руских професорів львівського університета, а то в тій цілі, щоби польські професори університету не могли вже тепер рішати про обсаду катедр будучого руского університету. 2) Польський характер львівського університету може бути признаний лише тоді, коли буде дана повна запорукка активованя руского університета.

В суботу вечером виїхали послі др. Левицький, Василько і др. Окуневський до Відня, а вчора (в неділю) відбули з міністром пресвіти Гуссарекком конференцію, на якій представили єму повисші ухвали Союзу.

„Przegląd poniedziałkowy“ пише, що предсідник українського клубу відбув вчора конференцію з міністрами Гуссарекком і Длугошом в університетській справі. Нині має відбути ся конференція д-ра Левицького з д-ром Лвом. Русини не годять ся на текст цїсарського письма, бо він стверджує польський характер львівського університета.

На зааіданю польського кола рішено двайцятьсїма голосами проти десяткох (очевидно всепольских) голосувати за останнім відручним цїсарським письмом. Всеполяки недоволені, що в сїм письмі не виключено Львова як осідку українського університета. Не знати, звідки взяла ся в „Przegląd-і poniedziałkowy-і“ по звіті про справу українського університету така кінцева новинка: „Текст цїсарської постанови (Entschliessung) появиць ся аж в половині лютого по скликаню галицького союму, коли буде певною річю, що Русини не будуть вели в соїм обструкції“. Gaz. Poranna напечатала вже цїсарське письмо в такім тексті, в яким бажали би єго бачити Поляки.

— **Цїсарське відручне письмо до міністра предсідника** — як подав вчорашна „Gazeta Poranna“ — звучить з углядненем поправок ухвалених парламентарною комісією польського кола ось як: „Щоби здійснити домаганя українського населєня в моїм королівстві Галичини і Володимирії в справі університету і, щоби прагматично ствердити і обезпечити (feststellen und zu wahren) польський характер теперішного університету у Львові, заряджаю ось що: В цілі приготованя заложєня університету з рускою викладною іспитовою, урядовою і службовою мовою в моїм королівстві Г. і В. уповажною Вас, щоби Ви поступенно і в міру позвсканя науково здібних до учительського званя сил, образованих при помочи держави чи в инший спосіб, як також з углядненем обовязуючих приписів — подбали о установленє приватних доцентів за винагородою для викладів в українській мові в поодиноких галузях званя, потрібної для науки на виділі права і філософії, які в на львівськїм університеті.

Уповажною Вас відтак до ставленя в звичайний спосіб внесків в справі іменованих тих і инших учительських сил, яких кваліфікації для академічного званя будуть ствержені у властивий спосіб професорами університета. Ті професори мають бути аж до зорганізованя самостійного українського університета приділені до виконуваня служби при дотичнім виділі, а се в сей спосіб, щоби через се не змінив ся склад дотичного збору. Належить їх однак покликувати до нарад

збору професорів тих виділів в тих всіх случаях, в яких розходить ся о габілітацію, іменоване або покликанє сил для маючої ся зорганізувати рускої університетської науки. Уповажною Вас аж до активованя самостійної української всеучильної до покликуваня після свого признаня професорів, які викладають в українській мові, зглядно тих, які будуть іменовані для майбутнього руского університета, на комісії в цілі нарад над важнішими приготівними середниками до заложєня сего університета і домагати ся від них видачі осуду. Дальше поручаю Вам поробити потрібні приготівленя, — з застереженем кроків приписаних конституцією — щоби найдальше до початку шк. р. 1916/17. були виділені катедри і уладженя з рускою викладною мовою, які є на згаданних виділах, з теперішного університету у Львові і після обовязуючих університетських приписів, беручи за основу руску викладну, іспитову ітд. мову при рішочаснім виділеню з університету наукових уладжень для гр.-кат. студентів богословія, які мають бути також розвинені в богословський виділ — зорганізовані в самостійний університет з місцем, яке має ся означити в дорозі закона, в моїм королівстві Г. і В. Приготівленя в цілі заложєня університету мають наступити так, щоби в ніякий спосіб не пересуджували єго осідку, що до якого наступить рішенє в законній дорозі. Всі наукові заведєня, уладженя і збори, також инші які небудє майна лишать ся — оскільки не є вприсно призначені для студий в українській мові — при теперішнім університеті у Львові, який також задержить неокорочені (ungeschmälert) прислугуючі єму впливи на заряд університетської бібліотеки. Управильненє прав українських слухачів до обділюваня стипендіями має наступити після фундаційних основ, близші постанови, оскільки були би потрібні, будуть видані в дорозі розпорядку. Начерк закона, який відносить ся до заложєня українського університета і виключного обовязуваня польської мови як викладної, іспитової, урядової і службової на теперішнім університеті у Львові, має бути внесений перед улівом 1914. р. Коли би сей закон не був полагоджений до дня 1. липця 1916. р., тоді з днем 1. жовтня 1916. р. виділять ся з сего університета находячі ся в тім часі на висше згаданних обох сьвітських виділах університету у Львові заведєня академічних студий в українській мові, як також уладженя, які єствують при тамошнім богословськїм виділі для слухачів богословія гр.-кат. обряду — і заложить ся як самостійна, нічим не звучена з львівським університетом тимчасова всеучильна зі всіми правами і з українською мовою як викладною ітд. Ся тимчасова всеучильна має єствувати аж до часу заложєня в законній дорозі українського університета. Також в переходовім межичасї с. є найпізніше до дня 1. жовтня 1916. р. не буде повисшими постановами нарушена обовязуюча доси на теперішнім університеті польська мова, як викладна, іспитова, урядова і службова. В тім переходовім часі будуть правосильними без зміни поодинокі постанови що до уживаня української мови на згаданім університеті. Найпізніше отже 1. жовтня 1916. р. а зглядно і скорше, з хвилєю активованя університету з українською викладною мовою в Галичині, мають згадані, окремі приписи про уживанє української мови втратити обовязуючу силу і відтоді обовязувати ме виключно на тім університеті польська як викладна, іспитова, урядова і службова мова.

— **„Відродженє“ в Золочеві.** Дня 14. с. м. відбули ся в Золочеві в салі тов. „Зєсі да“ збори в справі заложєня „Відродженя“. На збори прибуло до 300 осіб. По єступних формальностях одержав голос відпоручник сего товариства зі Львова п. Гарасевич. В своїм рефераті вказав він на шкідливість горячих навитків, які з материяльної сторони пожирають у Русинів самої Галичини і Буковини коло 100 мїл. корон річно. В даскусї над тїм рефератом забірала голос др. Ваньо, др. Жовнірчук, о. шамб. др. Юрик, о. Петриця, Коломійчук і ин. Збори ухвалили установити організаційний комітет, який занав би ся заложєнем філії тов. „Відродженє“ в Золочеві та ширєнем ідеї товариства в золочівськїм околї.

— **Галицький соїм** має зібрати ся з початком лютого, коли прийде до порозуміня в справі виборчої реформи. Переважає погляд, щоби

уже більше не скликувано обструкційних сесій.

— **З дороги** пишуть нам: Першого дня по єгорічних лат. рїздвяних єсьвятах вертав я зелїзницею до мєв. До мене присїв ся якийсь польський єсьвятник і проф. гимн. з Я. — Почала ся розмова на політичні теми взагалі, а передовсім порушено справу польско-руску. Товариші подорожи зовсім не крили ся із своїми поглядами. А признаю ся, що треба було великої сили волі і терпєливости, щоби вислухати стїлько слів неависти і погорди, якою палєнів передовсім педагог П. з Я. Через весь час висьмівав наш педагог руского хлопа, називаючи єго „bydlem“ — а кожного інтелїгента руского рїзуном. При тїм розказував, що 20 достойників генерального штабу війскового поперебираних (?) перейшло цілу східну Галичину, щоби переконати ся про настрій населєня руского і переконали ся, що на „Rusjach“ в часі війни з „Moskalem“ не можна оперти ся. Одні лиш „Polacy“, говорив він, можуть бути правдивою певною підпорою для Австрії. Але бїдачиско договорив ся далі: „Niech tylko my zbierzemy większą zbrojną siłę i pobijemy przy pomocy Austrii Moskala, wtenczas zrobimy front przeciw Austriakowi“. Ось як думав дєхто з польської інтелїгенції яку то певну підпору може покласти Австрия на тих панах. Та най собі там Поляки думают, що хотять про нас — та про Австрию, але яким чолом ті люди чернять другий нарід? Чи в той спосіб, думают ті панове відбудувати стару Польщу, переїхавши ся по хрєбті руского хлопа. І ті панове хотять, щоби з ними лиш робити згоду, а правительство, щоб до того не втручало ся. О ні! таких опікунів ми не потребуємо. Ми знаємо про вашу ширість до нас. Вже не раз лучало ся менї почути від Поляків думку про Русинів і дивним дивом всі они співають на одну нуту, аж до крайного соціяліста. Але не шкодить мимо того голосити при склянці „kochajmy się“. — *Подорожний.*

— **Повторяє ся давня історія:** Убогість русофільської ідеології заставляє русофілат, передивєм тих з їх гурта, що не позбавлені критичної думки, шукати шляху до виходу із темниці, построєної московським славнофільством і таки урядовою Росїєю. Они бажают хоч раз поглянути на сонце і відіхнути повією грудню; они „ищутъ“ як говорять ся се на „русскомъ языкѣ“ в 1. числі органу сих русофілат в „Новой Живни“ видаваной у Львові. Бїда, що „ищутъ“, вибравши криву дорогу. І серед хаосу думок, инодї дуже претенсіональних, що розкидані по сїм журналі — справді болючою скаргою на безпомічність русофільської думки квилить поезіяка Кирила Вальницького в українській мові, яку написав був автор навіть фонетичною правописєю, але редакція убрала єї в етимологію:

„так пусто, темно — где мій шлях?
Втомив ся я — і лячно так:
в послїдний раз, мабуть, я зляг.
Я плачу? — я, старець-жебрак?

Я, божа кара, вік блудив —
бив шлях чужий, чужі пороги..
Втомивсь і зляг я серед нив:
не стануть вже старечі ноги.“

Може сам автор поезійки відчуває, що ходить чужим шляхом, коли щиро пише; чужим шляхом, далеким від вимог, які ставляє наш нарід своїй молодежї. Але редактора „Новой Живни“, ставши на основи „общерусскости“ і досягаючи хмар соціялізму (атже заявляють себе в статї „отъ редакціи“ соціялістами), не обіймають своєю душею народного житя і то житя рідного народу, не старають ся зрозуміти єго душі, потреб і змагань. Їх болить журя весьсвітних змагань, а не стискає серця жал на вид трагєдїї нашого питомого народного положєня, яка почала ся не вчора не нині і пожерла много жертв, а якої хробливим симптомом є власне основа, на якій молоденькі редактори стали: основа не національної самостійности, лише обєдненя. Чи се справді „последна скарга“ перед дезерцією на службу великорускому народови, пане Вальницький? Чи не краще би приложити рук і напружити енергїю, щоби власний, рідний українсько-русский нарід мав з того хосен? Великоруси мають своїх сил подостатком. А наш нарід?..
II.

— **Арештованє обманця.** В Будапєштї увязнено онодї 50-літнього підприємця Іги, Польського під замітом многих обманств і спроневи-

рень на суму около 8 мїлїонів корон. Польсьос був одним з найбільших і найстарших підприємців будови зелїзниць і мостів. Пошкодована є льокальна зелїзниця Темешвар-Варгаш, котрої П. був начальним директором, товариства, котрим продавав фалшиві зелїзничі акції, та два банки, в яких одержав кредит на кілька сот тисяч корон. Польсьос признав ся, що пустив в обїг за 10 мїл. корон фалшивих акцій. Увязнено також двоє єго урядників.

— **Самооборона протестантів против модернізму.** По причині, що модернізм, який не єсть нічим иншим як лиш злагодженим поганьством, втискає ся всюди і робить великі поступи особливо між протестантами, рішила „Правовірна Унія Пруска“: 1) Що она осуджує уділюване розрїшеня молодим кандидатам на пасторів від складаня деяких точок ісповіданя віри. 2) Унія рішає, що нічо не єсьміє бути зміненє в досячасовім символї віри, ні в способі надаваня кандидатам пасторської власти і 3) в случаю, єсли би була недовстача кандидатів на пасторів, можна вправді терпїти, аби деякі кандидати могли стати пасторами, хотїя не вірять у всьо, чоґо вучає правовірна протестантська церков, однак з тим застереженєм, що мусять кєвчєно вірити, що Ісус єсть одиноким Божим Сином, що зїстав прибитий до хрєста і що воскрес, а крім того мусять дати запорукку, що не будуть учити противно, нїж учить правовірна протестантська церква та будуть працювати над собою, аби набути віру у всьо. Єсли би воказало ся з часом, що они не можуть себе поконати і що їх перєсьвідченя не можуть ся згодити з тим, чоґо від них вимагає ся, то мають зложити свій уряд. — О так старає ся протестантська церква обварувати ся валом против модернізму, а на Церкву католицку кричать протестанти і їх союзники вільнодумці, що она робить того само. Єсьвіт, видно, має завсїгди подвійну міру: одну для себе, а другу для свого ближього..

— **Адвокатська палата** В суботу по полудни відбули ся в ратушевї салї у Львові збори львівської адвокатської палати. Проводив предсідник др. Т. Ашменазі. Вбори дали для Русинів ось який вислїд: Членом виділу вибрано др. Мик. Шухевича, а заступником члена дисциплїнарної ради на 3 роки д-ра Вол. Старосольського. До провірної комісії вїйшов з Русинів адвокатів др. Ф. Євип. Вкінци вибрано екзамінаторами для адвокатських іспитів Русинів: д-ра Ів. Кміцькевича, д-ра Євґ. Олесницького і д-ра Ст. Федака.

— **Катастрофа в Терстї.** В ноци з 16. на 17. с. м. вибух на корабля „Sebenico“, який належить до товариства „Дальматія“, саме тоді, коли стояв на якорі в мольо дєля Санїта в Терстї, карбїд у великій кількості. Вибух наступив о год. 1/2 12 в ноци в складі, в яким мимо припису находив ся карбїд в мїшках, невідповідно забезпечених. З карбїду, як звїсно, витворює ся в сполуці з водою вибуховий газ, ацетилен. Одного топника, який був в складі, розірвало на кусні, а другий тяжко покалїчив ся. Сила вибуху була так велика, що в недалеїкм готелї „Ексцельсіор Палєса“, вилетїли з вікон шибї. В мїстї викликала катастрофа великий переполох. В пристанї почало зібрати ся много людей. На місце виврадку прибув капїтан пристани Сормаджа і посадник Терста др. Валерїо. Завїзвано огневу сторожу і ратункову готовою, яка заосмотрила тяжко раненого моряка. Кусні тїла убитого топника найдено на помості і горїшній частї корабля. Вибух знищив також склади, головний машт і горїшний помїст корабля. Страти доходять до 50.006 К.

— **З Чорткова.** Перші великі вечерниці сего карнавалу уряджує секція У. С. С. з Чорткового дня 1. лютого в салї „Народного Дому“. Хто би не одержав запрошеня, зволить зголосити ся на адресу: Костинюк Іван, Чортків-Вигнанка.

— **Хто уживає товарів з маркєю У. П. Т.,** починає ся до піднесеня поваги Товариства і піднимая жертву фабриканта на рїдну школу.

— **Старшина на літаку.** „Р. Сл.“ доносить, що онодї зголосив ся до заряду поліції в Проскуровї старшина села Вахилівки і розказав про ось який випадок: Вечером побачив на поли якусь машину з двома особами. Старшина підїйшов близше і перєсьвідчив ся, що се є літак. Тодї запитав урядово летунів остро, хто они є і звідки тут явили ся. Тї, замість відповїди, зловили єго за ковнірі на силу втягнули до літака, мимо протесту, плачу і прос-

би старшини, щоби „освободили его душу на покуту“. На літаку в воздузі зажадали летунів від него потрібних інформацій, а відтак під місточком Баром викинули его на землю в віддаленю 60 верств від Вахилівки. Літак відлетів в незвісним напрямі. Тепер пошукує поліція незвісних летунів. Догадують ся, що се був австрійський літак.

— **Жертви готівкою** не звільняють нікого від обов'язку жаданя купонів У. Т. П. і уживаня товарів з маркою У. Т. П.

Оповідки.

— **Доповнячий вибір посла до союму** з м. Львова в місце помершого Цюхціньського розписало намисництво на день 11. лютого. О сей мандат старає ся б. президент Львова, Найман і посол до державної ради Слівинський.

Посмертні оповідки.

— **Наталія з Брилинських Сичинська**, жена пароха в Мшані коло Львова, померла дня 20. с. м. в 56. році життя. Похорони відбудуть ся дня 22. с. м. перед полуднем на місцеве кладвище. В. Г. п.

Всячина.

— **Смерть за пиянство.** Китайський губернатор з Шангаю казав розстріляти одну жещину за то, що пила пристрасно опіум і мимо вів'язаня до поправи не переставала пити. В християнській Європі не карають за такі провини смертю. З того можна пізнати, кільки то Европа, а перед всім жещини завдячують Христовій науці і яку кривду виряджують їм такі провіднички як Annie Bessant і інші, що ширять теософію а старяють ся підкопати вплив християнства між європейськими народами.

— **Трест палів.** В Новім Йорці арештувала поліція провідників ватаги палів, яка протягом двох останних літ спричинила поверх триста пожарів. Шефом ватаги був агент обезпечень, якийсь Груд. В порозуміню з заасекурованими сиричнявала ватага пожар, а одержаним від асекураційного тов-а відшкодованем опієла всі ділили ся. Злочини сеї спілки розгягали ся переважно на менші магазини і приватні власности, а що ватага у правляла безкарно так довго своє ремесло, пояснює ся тим, що в менших пожарах товариства обезпечень не переводили точних доходжень і не віддавали справи судам. Шкоди, заподіяні такими спекуляціями асекураційним товариствам, вносять поверх 300.000 франків.

— **Найбільші міста на світі.** Одна англійська часопись поміщує статистику міст з населенем поверх мільон мешкалців. На основі сеї статистики наступають они в таким порядку: Лондон числять 6,700.000 мешкалців, Новий Йорк 5,700.000, Париж 4,200.000, Берлін 3,800.000, Чикаго 2,600.000, Відень 2,100.000, Петербург 2,000.000, Філядельфія 1,700.000, Буенос Айрес 1,600.000, Москва 1,600.000, Гамбург 1,220.000, Ліверпуль 1,070.000, Будапешт 1,000.000. — В Азії: Токіо 2,250.000, Осака 1,300.000, Кантон 1,200.000, Калькута 1,200.000, Пекін 1,200.000, Бомбай 1 мільон. На границі мільона стояли в 1912. р. отсі міста; Глясгів з 90.000, Манчестер з 960.000, Бостон з 920.000 і Варшава з 900.000 мешкалців.

— **Війна давно а тепер.** Теперішня війна є в порівняню з давніми оружними розправами більше гуманітарною і менше кривавою. Се потверджує недавно виданий реферат англійського аташе при болгарській армії. Коли на основі тих даних порівнаємо борбу під Ліле Бургас, межи болгарскою а турецкою армією, з борбою під Ватерльо, яка розіграла ся дня 15. червця 1815. р. межи Наполеоном а союзовою армією, під проводом генерала Велінгтона, пересвідчимо ся, о скільки сі слова є правдивими. Плян кампанії під Ватерльо представляв ся ось як: Наполеон вислав до борби 68.000 жовнірів, а резерва під проводом Грuxа складала ся з 30.000 осіб. Велінгтон зібрав на поля борби менше більше таку саму силу. В резерві знова стояв генерал Більо і загрожував правому французькому крилови армією, аложеною з около 30.000 жовнірів.

Разом брало участь в борбі під Ватерльо по обох сторонах неповних 200.000 жовнірів. Дожина боевої лінії вносила, числячи від найдалше висуненого правого крила по останню точку лівого, не сповна 3 км. Віддалене знова межи французким а ворожим чолом вносило менше більше 350 метрів. Борба під Ватерльо розпочала ся дня 15. червця перед полуднем і тревала до вечера, або не цілих 12 годин. Страти в ній вносили: Зі сторони Велінгтона впало коло 26 тисяч ранених і убитих, а Наполеон втратив 35 тисяч жовнірів, не числячи тих, які попали в полон. Процент страт вносять зі сторони союзової армії 26, наполеонської 35. В борбі під Ліле Бургас були сили менше більше рівні — разом вносили понад 300.000 жовнірів. Бова лінія від правого до лівого крила вносила 23 км, а віддалене одного війська від другою на початку битви 3 тисячі метрів (гарматний огонь). На тім просторі почала ся повна борба і поступенно зближали ся до себе війська, переступаючи лише в вільмових случаях віддалене 1.800 метрів. Борба тревала 5 днів; переривано єї лише в ночі і то на тих становищах, які не послуговували ся рефлекторами. Обовільні страти вносили: в болгарській армії було 15 тисяч в убитих і ранених, а в турецкій 20 тисяч. Процентом вносили страти по обох сторонах 12 1/2 прц. З поперед кривавих борб найбільше погубною була борба під Гравельоте, де при нападї на французкі війська втратила німецька сторона, яка мала 20 тисяч жовнірів, в часї 3 четвертий години кругло 10 тисяч осіб. Зазначити треба, що в тім часі не було ані скорострільних гармат, ані машинових карабінів, ні далеко цільного оружя в піхотиннім війську.

Телеграми

в дня 20. січня.

Відень. Архієпископ Карло Франц Йосиф і его жена архієп. Зита переносять ся в найблизших днях до Відня і замешкають в замку Гецевдорф.

Лондон. Бюро Райтера доносить, що амбасадори європейських великодержав постановили, щоби гора Атос була признана незалежною республікою.

Париж. (ТКВ). По радї міністрів Поанкаре вручив президентови Фалієрови димісію цілого кабінета. Фалієр прийняв єї і просив міністрів, щоби тимчасово виконували дальше свої чинности.

Петербург. (Пет. Аг.) Цар санкціонував ухвалу ради міністрів, якою відкинено петицію фінляндського союму проти зменшення области Фінляндії. Рада міністрів признала, що не вільно предкладати острої форми сеї петиції цареві.

Господарські, промислові торговельні вісти.

Комунікат Краєвого Союзу для збуту худоби в торгу у Львові дня 15. січня 1913.

На нинішний торг зігнано: Волів 4є, бугаїв 13, коров 75, ялівника 158, телят 298, безрог 316; разом 906 штук.

Плачено за метричний сотнар живої ваги т. є за 100 кг.: за опасові воли 96 до 107 К, за бугаї 86 до 96, за корови на заріз 60 до 80, за ялівник 56 до 94, за телята 76 до 106, за безроги 106 до 120 К.

Комунікат Краєвого Союзу для збуту худоби в торгу на рогагу худобу у Відні, дня 14. січня 1913.

Загальний згін вносил 16.414 штук. в того доставлено з Галичини 5.630 штук.

Ціни: Безроги галицькі, молоді, легкі, Пріма 114 до 120 К, тяжкі і товсті, Пріма 120 до 130, середні і гірші 100 до 112, старі і вибраковані 90 до 100 К.

Тенденція: Згін сей був супроти попередного о 3.306 молодих безрог а о 2.600 безрог тяжких слабший. Безроги молоді можна було при малім згоні о 6—10 с. дорозше продати, а безроги тяжкі продавано по ціні о 4—6 с. висшій.

Асекуруйте своє майно від огню в „Дністрі“!
Кожний Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.
Кожний Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“
Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один „ДНІСТЕР“
„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпеченя селянських будинків.
„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 вносить зворот 10%.
„ДНІСТЕР“ одіює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінителів.
„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.
Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.
Власні фонди „Дністра“ вносять з кінцем 1911 року 3,353.305 корон.
„ДНІСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, рентя).
В „ДНІСТРІ“ можна обезпечити від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою оплатою премії.
Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Брошуру: **Йосиф II. чи Ян Казимир?** (з нагоди святкованя мнимої 250-літної річниці естовання Львівського Університету). можна набути в Адміністрації „Руслана“ і в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові по 30 сот. за примірник.

Рух залізничних поїздів
обов'язуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-європейского.

Замітка. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години вічні від 600 вечером до 550 рано означені підчеркненем чисел минутних.

Візїзг зі Львова
в головного двірця:
До Кракова: 12³⁵, 3⁴⁰, 8²², 8³⁵, 2⁰⁵§, 2⁴⁵, 3⁴⁵*, 5⁴⁶†, 6⁰⁵, 7⁰⁰, 7³⁰, 11¹⁰.
*) до Рашева, §) від 15/5 до 30/9 включно що дня. †) до Мшани.
До Підволочиск: 6¹⁰, 10³⁵, §) 2¹⁶, 2²⁷, 2⁵⁰†, 8⁴⁰, 11¹³.
†) до Красного, §) від 15/5 до 30/9 включно що дня.
До Черновець: 2⁵⁰, 6¹⁰, 9¹⁵, 9³⁷, 2²⁵, 3⁰⁵*, 6²⁸†, 7⁵⁵*, 11⁰⁰.
*) до Станіславава, †) до Коломиї, *) до Ходорова кожного попередного дня перед неділю і святю.
До Стрия: 6⁰⁰, 7³⁰, 10⁰² §), 1⁴⁵, 6⁵⁰, 11²⁵. §) Від 16/6 до 8/9 включно лише в неділю і рим.-кат святя.
До Самбора: 6⁵⁸, 9⁰⁵, 3⁵⁰, 10⁵⁶.
До Сокала: 7³⁵, 2²¹, 8⁰⁰, 11³⁵*)
*) до Рава рускої (лише в неділі).
До Яворова: 8⁴⁰, 5⁴⁵.
До Підгаєць: 5⁵⁵, 4⁵³.
До Стоянова: 7⁵⁵, 6⁰⁰.

з двірця „Львів-Підзамче“:
До Підволочиск: 6²⁵, 10⁵⁵, 2²⁹*), 2⁴², 3⁰⁷†), 9⁰¹, 11³⁰.
†) до Красного, *) від 15/5 до 30/9 включно що дня.
До Підгаєць: 6⁰⁹, 1²¹*) , 5¹⁵, 10⁴⁰ §).
*) лише до Винник, §) до Винник лише в суботу і неділю.
До Стоянова: 8¹², 6¹⁷.

з двірця „Львів-Личаків“:
До Підгаєць: 6²⁸, 1⁴⁰*) , 5³⁶, 10⁵⁹ §).
*) лише до Винник, §) до Винник лише в суботу і неділю.
Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відїздить о год. 2 мін. 16 по полудні з перону 2, Нр. сходів II.
Поїзд особовий зі Львова до Красного відїздить о год. 2 мін. 50 по полудні із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.
Поїзд особовий зі Львова до Станіславава відходить о годині 2. мін. 35 по полудні з перону 3 Нр. сходів III.

Льокальні поїзди.
з головного двірця:
До Брухович: що дня: 6⁰².

на головний дворець:
З Брухович: що дня 6⁵⁵.

— **Хто ще не має образа Візд Б. Хмельницького до Києва** зволить ласкаво поспішити ся з замовленем. Ціна: К 10 (люксусове К 16 на вичерпаню) пересылка К 1²⁰. Відповідні рами зі склом, оправою і опакованем: сальнові К 12, дубові і золоті по К 16, магоньові і плюшові по К 20, спеціальні К 28. Замовляти на адреси: І. Павлик або М. Кривецкий, Львів, Ринок 10, а також „Сокол-Батько“, Львів, Руска 20. Полекші в сплатах.

!!! Купуйте!!!

одобрений Радою шкільною краєвою і виданий накладом „Видавництва Чина св. Василя В.“ в Жовків підручник
А-ра Богдана Барвіньського п. з. „Оповіданя з рідної історії“.

Підручник обнимає 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кредовім папері і 2 мапки. В гарній полотної оправі коштує всего 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підручником рідної історії для руских середних шкіл і дав шкільній молодезі вперше повний образ нашої бувальщини. Писаний так, що надає ся не лише для учеників I. класи середних шкіл, але при недостатні иншого підручника й для учеників висшк клас, для руских виділових шкіл, для семінарій і лицей та до кваліфікаційних іспитів на народних і виділових учителів.

Надає ся він до науки в ділових та хлопчячих бурсах і інститутах, а ізза своєї пристуности також для наших читалень, для селян і міщан. З хісною може повчити ся з него нашої історії й кожний освічений Русин, що не має часу розчитувати ся в обємистих книжках.

У Львові набувати можна в Книгарні „Наук. Товариства ім. Шевченка“, Ринок 10

Накладом Piusverein-у появили ся гарно виконані ілюстровані переписні листки з малюнками артиста-маляра Асмана, які представляють найбільше займаючі сцени з другої турецької облоги Відня.

Сі листки висилає
Kanzlei des Piusvereines,
Wien, I. Bäckerstrasse 9.
по 1К 60 с за серію (20 листків) разом з почтовою оплатою. Поодинокий листок коштує 10 сот. Замовлення належить висилати на висше згадану адресу.